

Roslund & Hellström

# Het meisje onder de straat

Uit het Zweeds vertaald door  
Tine P.G. Jorissen-Wedzinga

DE GEUS

Vierde druk

Oorspronkelijke titel *Flickan under gatan*, verschenen bij Piratförlaget

Oorspronkelijke tekst © Anders Roslund en Börge Hellström 2007

Published by agreement with Salomonsson Agency

Eerste Nederlandstalige uitgave © Tine P.G. Jorissen-Wedzinga en

De Geus BV, Breda 2009

Deze editie © De Geus BV, Breda 2011

Omslagontwerp Mijke Wondergem

Omslagillustratie © Caroline Moore / Hollandse Hoogte / HH

ISBN 978 90 445 2065 1

NUR 331

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt

worden door middel van druk, fotokopie of op welke

wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van

De Geus BV, Postbus 1878, 4801 BW Breda, Nederland.

Telefoon: 076 522 8151. Internet: [www.degeus.nl](http://www.degeus.nl).

Wilt u het gratis magazine *Geuzennieuws* met informatie over onze  
nieuwe uitgaven ontvangen, ga dan naar [www.degeus.nl](http://www.degeus.nl) en meld u aan.

HIJ HEET GEORGE en staat met een kaars in zijn hand. Zo'n kleine witte die de meeste bezoekers voor vijf kronen kopen, aansteken en vervolgens in een van de vele houdertjes op de grote metalen ring steken. Het geld stoppen ze in een busje aan de brede kant van de achterste kerkbank, een soort vrijwillige collecte, een bedankje dat de deur open is terwijl hun ogen verdrinken in de vlam, of de druppel kaarsvet volgen die langzaam omlaag glijdt.

Hij werkt hier. Hij is koster en is hier al sinds zes uur vanochtend, anders redt hij het niet. Het is een grote kerk in het centrum van Stockholm, en met een ochtendmis om half acht en een middagdienst, de zogenaamde lunchmis, om twaalf uur heeft hij al zijn tijd nodig om de spullen klaar te zetten en de dingen voor te bereiden die niemand anders doet. De witte stearinekaars lag op de grond. Iemand heeft hem vermoedelijk omgestoten waardoor hij op de grond is gevallen, maar diegene heeft niet de moeite genomen om hem op te rapen. Er zijn veel mensen die dat niet doen, knielen.

Het is een mooie kerk, alle kerken zijn eigenlijk wel mooi, maar de Sint-Clara heeft iets speciaals, dat heeft hij tenminste altijd gevonden. De kerk midden in de bruisende hoofdstad, tussen het asfalt, de gekken, de dealers, de dak- en thuislozen en de borderliners. Een machtige, ouderwetse kerk met te veel zitplaatsen en te blije engeltjes in goudkleurig gips langs de muren. Koud in de winter en koel in de zomer, een vertrek voor wie langsloopt en achter de warenhuizen, de bushaltes en de rennende mensenmassa een moment van stilte zoekt.

De opmerkelijke stilte.

Hij is alleen in het grote gebouw, dat is meestal zo als de ochtendmis is uitgeluid en de weinige aanwezigen zich in hun

overjassen hebben gehuld en zich weer naar buiten hebben gespoed, de kou in.

Er is geen andere stilte, nergens anders.

Het geeft hem energie, de leegte die zo veel plaats inneemt dat het vullend is, hem groter maakt.

Hij staat stil te luisteren naar het niets.

Ook als de zware kerkdeur opengaat. Het moet iemand zijn die niet erg sterk is, hij kan horen hoe handen moeite hebben met de ijzeren handgreep, hun grip verliezen, nogmaals de deur opentrekken. Stappen, kleine voeten die langzaam lopen, een beetje sloffend over de grijze stenen vloer.

Ze is mager. Dat is het eerste wat hij denkt. Ondanks al haar kleren: een lange zwarte rok over twee lange broeken, een zakkerig donzen jack dat ooit helderrood is geweest, wanten over iets wat eruitziet als omwikkelde stof. En dan het vuil. Haar gezicht onder een laag roet, aarde, misschien iets anders. Het is moeilijk grip op haar te krijgen; haar wangen, voorhoofd, kin, alles is bedekt door een laag die geen deel van haar uitmaakt, grijsachtig vuil dat haar omhult.

Hij schat dat ze nog niet volwassen is, maar ook geen kind meer, veertien, vijftien, misschien zestien, het is niet te zien, niet met al dat vuil.

Ze blijft staan onder de boog die de ingang van de kerk vormt. Alsof ze luistert naar het niets. Alsof ze zoekt naar degenen die er niet zijn. George zoekt haar ogen, maar die blikken alleen recht vooruit, door hem heen, levenloos. Ze is afgesloten van de buitenwereld. Maar ze is niet onder invloed. Hij denkt tenminste van niet, hij is gewend aan junks of dronken mensen die binnenkomen, even ronddwalen en dan weer naar buiten gaan. Maar ze is niet zoals zij, ze is meer – hij weet niet hoe hij het moet uitdrukken – niet-aanwezig.

‘Welkom.’

Ze hoort hem niet.

‘Ik heet George. Ik ben de koster hier.’

Ze heeft geen idee van zijn aanwezigheid. Maar ze loopt over het middenpad naar hem toe, langs hem heen. Hij ruikt haar, ze ruikt sterk, bedompt, misschien zurig, rokerig als van een bosbrand of kampvuur, een opdringerige geur en hij wendt zijn gezicht een beetje af.

Haar voorzichtige stappen zijn niet erg lawaaiig, maar in de stilte groeien ze uit tot iets wat tegen de muren op vliegt en hard terugkaatst. Ze loopt langs de lege rijen banken en hij volgt haar spichtige rug steeds verder de kerk in. Ze blijft staan, haar blik op het altaar gericht, doet dan een stap opzij, loopt de op een na voorste bank in. Ze probeert zich met haar ene hand in evenwicht te houden en houdt zich vast aan het plankje waar je je psalmboek of bijbel op kunt leggen. Ze blijft ongeveer halverwege weer staan, alsof ze haar territorium afbakt in een lege bank en een verlaten kerk, waar je hem kunt aanraken, de eenzaamheid.

Hij kijkt naar haar. Het koppetje dat omhoog steekt, het lange, sprietige, plakkerige haar dat sluik langs haar gezicht valt en een stukje van de witte houten plank van de rij erachter verbergt. Hij steekt nog een kaarsje aan en zet het in de metalen ring, verrijdt de kar met bijbels en zet hem aan de zijkant zodat hij niet in de weg staat, loopt naar het altaar, goudkleurige metalen cijfers in zijn hand. Dit vindt hij het mooist. Het moment dat hij de cijfers van de psalmen op de zwarte achtergrond bevestigt. Hij weet niet waarom en voelt zich soms wat kinderlijk, maar het glimt zo mooi als je er een stukje vanaf staat. Door de grote kroonluchters gaan de cijfers glanzen.

Het altaarstuk hangt vlak bij de bank waar het meisje in is gelopen en hij beweegt zich langzaam in die richting. Ze zit doodstil, wat voorovergebogen, haar ene arm losjes langs haar lichaam. Het is niet goed te zien of ze haar ogen dicht heeft, maar hij denkt van niet, ogen zonder inhoud zijn zelden gesloten.

Hij is gewend aan eenzame bezoekers die de kerk binnenkomen en plaatsnemen met hun eigen gedachten. Net zoals hij het zelf prettig vindt om hier tussen de kerkdiensten door te zijn, in de tijdspanne tussen de diensten die zijn geweest en de diensten die komen gaan.

Maar zij ... George zucht. Ze is zo jong, zo smerig, zo verlaten.

Zo iemand die hier lang blijft zitten.

DE DUISTERNIS PLAKTE tegen zijn lichaam.

Dat was eigenlijk altijd al zo geweest. Althans, zolang hij zich kon herinneren. Het plakte, altijd maar weer.

Hij was eraan gewend. Hij vond het prettig. Iets anders, daar kon hij niet mee leven.

Maar dít, de échte duisternis die je buiten aantrof in de tijd tussen avond en ochtend, die was hij niet gewend en hij wist nooit helemaal zeker of hij het wel goed deed, of hij er goed uitzag, of mensen die hem ontmoetten hem ook zagen of dat ze door hem heen keken.

Hij had het koud. De winter had lang op hem gewacht en ging nu in de aanval, zijn dunne jas, zijn broek, die rafelig was op de plekken die het hardst slijten, zijn groene gympen die hij al heel lang had, kleding die bescherming zou moeten bieden maar die niet toereikend was, niet in deze januarinacht waarin de kou vrij spel had.

Hij heette Leo en liep zoals hij altijd liep, zijn voeten sleepten over het sneeuwdek, zijn magere lichaam, dat met elke nieuwe dag wat krommer werd, gebogen. Hij was ergens bij Fridhemsplan beland en liep over Fridhemsgatan, toen linksaf een stukje omhoog naar Arbetargatan. Met het lege schoolplein van de school aan de ene kant en het stille flatgebouw aan de andere was het schijnsel van de straatlantaarns hier precies sterk genoeg, licht genoeg om de damp van zijn eigen ademhaling te zien, donker genoeg opdat de mensen die soms voor hun ramen op de ochtendschemering zaten te wachten niet zouden zien wat er langs hun geparkeerde auto's liep.

Op de hoek van Arbetargatan en Mariebergsgatan bleef hij staan.

Voor elk raam hing een brandende adventsster, het waren net

kleine vuurtjes. Een enkele beweging van mensen die nog op waren. Het geluid van een deur ergens verderop die dichtsloeg.

Hij wachtte midden op de kruising, keek om zich heen, een onrustige blik in zijn ogen.

Het asfalt bestond hier met name uit sneeuw, ijs en gestrooid grind uit de blauwe kunststof bakken op de hoeken van de straten. Hij schraapte met zijn voet tot de ronde putdeksel helemaal zichtbaar was.

Een laatste hoofdbeweging, niemand te zien, helemaal niemand, niemand die het zag.

Leo deed zijn rugzak af en zette hem naast zijn voeten. De lange metalen stang zat in een van de buitenvakken, hij drukte hem stevig in de spleet tussen de putdeksel en het asfalt en tilde de deksel met een ruk op. Hij was zwaar, zestig kilo gietijzer, maar zijn magere armen waren onverwacht sterk, nog een keer trekken en de klomp ijzer lag al half naast het open gat. Onder de putdeksel zat een rooster met een stevig hangslot in een metalen oog in de betonnen muur. Aan het rooster bungelden in het midden twee grote plastic zakken met rattengif. Hij zocht in zijn sleutelbos en ging op zijn knieën zitten. De sleutel was dik en kort en in de tong van het slot was maar moeilijk beweging te krijgen, zoals bij alle sloten in januari. Hij maakte het slot open en zijn blote handen bleven bijna aan het koude metaal van het rooster plakken toen hij dat opzij duwde.

Twee blokken verderop in de smalle straat, het geluid van een auto die dichterbij kwam.

Hij had niet veel tijd, hij ademde hoorbaar toen hij het vijftwintig meter lange touw om de draagriemen van de rugzak vastknoopte en het hard langs zijn handpalmen liet glijden. De rugzak was zwaar en de pijn intens toen hij hem in de opening liet vieren.

Hij wachtte tot hij een doffe dreun hoorde. De rugzak lag op de bodem. Hij zag de beide koplampen van de auto groter

worden terwijl hij zijn bovenlijf in elkaar drukte en erachteraan kroop, het zwarte gat in.

Elke traptrede was een korte, gladde sport die in de muur was vastgeschroefd.

Hij was moe en zwaaide een beetje heen en weer terwijl hij met zijn handen boven zijn hoofd eerst de putdeksel op zijn plaats trok en vervolgens het rooster terugplaatste. Hij vloekte tegen de zakken rattengif die tegen zijn wang kwamen toen hij het hangslot in elkaar drukte, hoorde de auto vlak boven hem passeren.

Hij was midden in het asfalt verdwenen en bewoog zich langzaam steeds verder naar beneden onder een van de straten van de hoofdstad.

DE BUS NADERDE Stockholm uit zuidelijke richting.

Lichtrood, een versleten nuance, een model dat allang uit de tijd was, een motor die zijn langste tijd wel gehad had en het weinige verkeer dat er was overstemde.

De opmerkelijk verlichte lucht was het laatste half uur steeds duidelijker geworden; het voortdurend aanwezige licht dat de grote stad 's nachts in zijn greep hield, wanneer straatverlichting, neonreclame en sierverlichting in woonkamers zich verdrongen met anderhalf miljoen mensen.

Ter hoogte van Västberga verliet hij via de lange afrit naar Årsta en Södermalm de vier parallelle rijstroken van de snelweg, nu langzamer, alsof hij aarzelde en tussen de besneeuwde borden zocht om uit te zoeken waar hij heen moest.

Er waren er niet veel die hem opmerkten, een bus in een hoofdstad zie je niet. De weinigen die hem opmerkten, zagen vermoedelijk hoe hij over Liljeholmsbron reed, langs Långholmsgatan in de richting van Västerbron en Kungsholmen, misschien lachten ze een beetje om het schokkerige, ongelijkmatige afremmen dat werd gevolgd door schokkerig, ongelijkmatig optrekken en om een chauffeur die niet erg gewend leek aan een ondergrond van sneeuw en ijs. Vermoedelijk gokten ze ook dat er mensen aan boord waren, hoewel je dat niet kon zien door de ramen, die aan de buitenkant smerig waren en aan de binnenkant beslagen waren door onrustige longen.

Dat was alles wat ze zagen, alles wat ze wisten.

Zelfs de drieënveertig passagiers wisten het niet.

Dat ze zo meteen zouden verdwijnen.